

Scenariusz LEKCJI 90-MINUTOWEJ – klasa 5 lub 6

„O syrenie, która syreną nie była” – legenda z naszego miasta

Tekst: „*O syrenie, która syreną nie była*” – w załączeniu

Miejsce akcji: Płock, Wisła, Wzgórze Tumskie

Czas: 2 x 45 minut

Adresaci: uczniowie klasy 5 lub 6 – mieszkańcy Płocka

Elementy oceny funkcjonalnej zastosowane na lekcji

✓ Kryteria sukcesu podane uczniom na początku (językiem ucznia):

- Opowiem własnymi słowami, co wydarzyło się w legendzie.
- Wyjaśnię, dlaczego Jaśko popełnił błąd.
- Podam przykład manipulacji w tekście.

- Powiem, czego uczy ta legenda.
- Potrafię odnieść historię do współczesnych sytuacji.
- Wiem, dlaczego Wzgórze Tumskie jest ważne dla Płocka.

✓ Samoocena – (na koniec lekcji)

- ⚙️ Rozumiem i potrafię wyjaśnić morał.
- 🧠 Trochę rozumiem, ale potrzebuję pomocy.
- 🌀 Jeszcze nie rozumiem – chcę wrócić do tekstu.

I CZĘŚĆ (45 minut)

1. Otwarcie – „To o nas!” (10 min)

Nauczyciel zadaje pytania:

- Kto z was był na Wzgórzu Tumskim?
- Kto spacerował skarpą nad Wisłą?
- Czy wiecie, dlaczego Płock leży tak wysoko nad rzeką?

Uczniowie dzielą się wspomnieniami (wycieczki, spacer, pikniki, widok na Wisłę).

📍 Nasze miejsce w legendzie

🗨️ Rozmowa:

Czy patrząc na tę skarpe, łatwo uwierzyć, że powstała przez gniew wodnicy (wyjaśnienie znaczenia słowa)?

Wprowadzenie tematu:

Dzisiaj odkryjemy legendę, która tłumaczy powstanie naszego Wzgórza Tumskiego.

2. Szybkie przypomnienie treści (10 min)

Uczniowie w parach tworzą „Oś Jaśka” – zapisują 8 kluczowych wydarzeń.

Następnie wspólnie uporządkowują...

Element oceny funkcjonalnej:

- ✓ nauczyciel dopytuje: „Skąd to wiemy? W którym fragmencie?”
- ✓ uczniowie uzasadniają odpowiedzi.

3. Analiza bohaterów – „Serce czy rozum?” (15 min)

Podział klasy na 3 zespoły:

Zespół 1 – Jaśko jako mieszkaniec Płocka

- Jakim był człowiekiem?
- Czy przypomina kogoś współczesnego?
- Co było jego największą siłą?
- Co było jego słabością?

Zespół 2 – Syrena / wodnica

- Jak zdobywa zaufanie?
- Jak manipuluje?
- Jakie sygnały ostrzegawcze wysyła?

Zespół 3 – Wisła jako symbol

- Czy rzeka jest dobra, czy zła?
- Jaką rolę pełni w legendzie?

Prezentacja wniosków.

4. STOP manipulacji – warsztat emocji (10 min)

Uczniowie analizują zdania:

- „Daj mi perły, skoro mnie kochasz.”
- „Czy nie zasługuję na więcej?”

Zadanie:

☞ Przekształć zdanie manipulujące w zdrową, szanującą relację wypowiedź.

Np.: „Chciałabym mieć perły, ale zrozumiem, jeśli to niemożliwe.”

Element oceny funkcjonalnej:

- ✓ nauczyciel daje informację zwrotną:
„Zauważyłeś emocję, ale spróbuj jeszcze nazwać, jak działa presja.”

5. Drama – „Inne zakończenie z Płocka” (15 min)

Grupy tworzą krótkie scenki:

1. Jaśko wcześniej rozpoznaje manipulację.
2. Jaśko prosi mieszkańców Płocka o radę.
3. Syrena naprawdę się zmienia.

Uczniowie odgrywają scenki.

Po każdej:

- ☞ Co się zmieniło?
- ☞ Jak wpłynęło to na los miasta?

6. Spacer wyobraźni – „Stoję na skarpie” (10 min)

Uczniowie zamykają oczy.

Nauczyciel czyta fragment o powstaniu skarpy.

Pytania:

- Co widzisz?
- Co słyszysz?
- Jak czują się mieszkańcy?

Uczniowie zapisują 3 zdania opisujące moment powstania Wzgórza Tumskiego.

7. Legenda a rzeczywistość (5 min)

Rozmowa:

- Dlaczego ludzie tworzyli legendy?
- Czy legenda musi być prawdziwa?
- Co daje nam taka historia jako mieszkańcom Płocka?

Wniosek:

Legenda buduje tożsamość miasta i sprawia, że czujemy się jego częścią.

8. Mapa wartości – „Czego uczy nas legenda?” (10 min)

Na tablicy powstaje mapa:

MIŁOŚĆ
ROZSADEK
ZACHŁANNOŚĆ
MANIPULACJA
SZACUNEK DO NATURY

Uczniowie dopisują przykłady z tekstu.

9. Samoocena – „Latarnia nad Wisłą” (5 min)

Każdy uczeń kończy zdanie:

- Z tej legendy o moim mieście zapamiętam...
- Teraz inaczej patrzę na Wzgórze Tumskie, bo...

Ikonki i samoocena:

- Rozumiem morał i potrafię go wyjaśnić.
- Potrzebuję jeszcze wsparcia.
- Chcę wrócić do tekstu.

Zadanie projektowe (na kolejne lekcje ze wsparciem innych przedmiotów nauczania)

Projekt: „Nowa legenda Płocka”

Uczniowie w grupach tworzą własną legendę wyjaśniającą:

- powstanie Mostu Solidarności,
- nazwę Radziwia,
- tajemnicę kotów Inco i Gnito.

Elementy oceny funkcjonalnej – podsumowanie

- ✓ Jasne kryteria sukcesu
- ✓ Informacja zwrotna zamiast samej oceny
- ✓ Samoocena ucznia
- ✓ Zadania praktyczne (drama, przekształcanie manipulacji)
- ✓ Odniesienie do lokalnego kontekstu – Płocka

Oprac. Izabela Rachowicz

doradczynie metodyczna z zakresu języka polskiego

MSCDN Wydział w Płocku
izabela.rachowicz@mscdn.edu.pl